



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL.410.1.3.2024

st. bryg. Michał Kamieniecki
Warmińsko-Mazurski Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej
Komenda Wojewódzka Państwowej Straży
Pożarnej w Olsztynie
ul. Niepodległości 16
10-045 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. – wykonanie planu finansowego Komendy
Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie, ul. Niepodległości 16, 10-045 Olsztyn (dalej: Komenda lub KW PSP)
Kierownik jednostki kontrolowanej	st. bryg. Michał Kamieniecki, Warmińsko-Mazurski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej - od 1 marca 2024 r (dalej: Komendant). Wcześniej funkcję tę pełnili: st. bryg. Arkadiusz Turulski, pełniący obowiązki Komendanta, od 7 lutego 2024 r. do 12 lutego 2024 r., st. bryg. Tomasz Ostrowski, pełniący obowiązki Komendanta, od 6 stycznia 2024 r. do 6 lutego 2024 r., nadbryg. Tomasz Komoszyński, Komendant, od 31 marca 2020 r. do 5 stycznia 2024 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	1. Hubert Sikorski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/13/2024 z 11 stycznia 2024 r. 2. Marcin Wójcik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/17/2024 z 16 stycznia 2024 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str.1-10)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2023 r. Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none">– analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,– kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,– kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranego zamówienia publicznego,– analiza stanu zobowiązań,– analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,– analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2023 r. Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Komenda, jako dysponent III stopnia w części budżetu państwa nr 85/28 – województwo warmińsko-mazurskie, prawidłowo wykonała w 2023 r. plan finansowy w zakresie wydatków. Objęte kontrolą wydatki pozapłacowe Komendy w kwocie 18 654 tys. zł³ (tj. 45,7% ogółu wydatków Komendy) poniesiono z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴ (dalej: ustawa o finansach publicznych). Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania tych środków. Zgodnie z przeznaczeniem wykorzystano środki otrzymane z celowych rezerw budżetowych.

Roczne sprawozdania budżetowe Komendy za 2023 r. oraz sprawozdanie w zakresie operacji finansowych sporządzone zostały terminowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej, a przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały kontrolę prawidłowości ich sporządzania.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wydatki

1.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

1.1.1. Według ustawy budżetowej wydatki Komendy na 2023 r. zostały zaplanowane w wysokości 16 606 tys. zł. Do planu finansowego Komendy wprowadzono w 2023 r. zmiany polegające na zwiększeniu wydatków oraz ich przesunięciu pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej. Zmiany w planie finansowym wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe. W wyniku tych zmian plan wydatków został zwiększony o 7800,6 tys. zł, tj. o 47% w stosunku do planu pierwotnego.

- W 2023 r. plan finansowy KW PSP w Olsztynie zmieniony został m.in. na podstawie 19 decyzji Ministra Finansów o środkach z rezerw celowych budżetu państwa⁶, w tym: 18 decyzji zwiększających plan wydatków,
- jednej decyzji korygującej wcześniejszą decyzję i zmniejszającej plan wydatków.

W 2023 r. plan finansowy KW PSP w Olsztynie zwiększony został środkami z rezerw celowych w kwocie 7942,7 tys. zł⁷ (32,7% przyznanych przez Ministra Finansów środków z rezerw celowych⁸). Środki te przyznano na następujące zadania:

- sfinansowanie wypłaty świadczenia motywacyjnego strażakom pełniącym służbę w KW PSP – 294,8 tys. zł (dwie decyzje, rezerwa nr 35);

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ W tym: 11 706,1 tys. zł dotyczyło próby wydatków budżetu państwa (48% ich ogółu), a 6947,9 tys. zł – próby wydatków budżetu środków europejskich (42,4%).

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Komenda w 2023 r. nie otrzymała od MF środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa.

⁷ Dotacje celowe wykorzystano w 99,9%.

⁸ Pozostałe 67,3% środków otrzymanych z rezerw zwiększyło plan wydatków środków z UE.

- sfinansowanie zakupu pojazdu do celów szkoleniowych, organizacji przez PSP szkoleń uprawniających strażaków ratowników OSP do kierowania pojazdami kat. C, szkolenia strażaków OSP przez PSP oraz na zakup niezbędnych materiałów, wyposażenia, sprzętu oraz usług związanych z organizacją przez komendy powiatowe/miejskie PSP następujących szkoleń: „Szkolenie podstawowe strażaków ratowników OSP” i „Szkolenie kierowców konserwatorów sprzętu ratowniczego OSP” oraz na sfinansowanie świadczeń na rzecz strażaków ratowników OSP – 785 tys. zł (sześć decyzji, rezerwa nr 44);
- wypłatę należności funkcjonariuszom pełniącym służbę w Komendzie, tj. na sfinansowanie zmian systemowych i niektórych zmian organizacyjnych, na częściowe sfinansowanie do końca 2023 roku wydatków wynikających z wejścia w życie od 1 marca 2023 r. przepisów wyprzedzających świadczenia za długoletnią służbę⁹ oraz wprowadzających dodatek stołeczny dla funkcjonariuszy – 233,9 tys. zł (trzy decyzje, rezerwa nr 56);
- zakup samochodów pożarniczych przez KW PSP – 4270 tys. zł (trzy decyzje, rezerwa nr 59);
- realizacja projektów w ramach POIiŚ¹⁰: „Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego” oraz „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap V” – zwiększenie planu na kwotę 2359 tys. zł (cztery decyzje, rezerwa nr 8).

Badanie dokumentacji dotyczącej wykorzystania środków, przyznanych dwoma decyzjami Ministra Finansów z rezerw celowych na łączną kwotę 1237 tys. zł¹¹ (tj. 5% otrzymanych rezerw), wykazało m.in., że sfinansowane zadania zostały zrealizowane, a otrzymane środki wykorzystano w 100% zgodnie z przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str.1-12, 128-156, 261)

1.1.2. Zrealizowane przez Komendę wydatki z budżetu państwa wyniosły 24 406,7 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. W porównaniu do 2022 r. były one wyższe o 6911,6 tys. zł (o 39,5%). Zaplanowane w budżecie wydatki wg grup ekonomicznych zostały wykonane zgodnie z planem finansowym (po zmianach). Spośród wykonanych wydatków:

- 12 801,4 tys. zł dotyczyło wydatków bieżących (52,5% ogółu)¹², w tym najwięcej przypadają na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi – 8057,5 tys. zł (33% tych wydatków), zakup materiałów i usług – 3392,1 tys. zł (13,9%) oraz na usługi telekomunikacyjne, materiały biurowe, paliwo – 1351,8 tys. zł (5,5%). Wydatki te zostały wykonane na poziomie 99,9% planowanych. Wzrost wydatków bieżących, w stosunku do wykonania 2022 r., o 23,8% wynikał głównie z przyznania w 2023 r. środków w kwocie 988 tys. zł na umundurowanie służbowe nowego wzoru oraz ze wzrostu wydatków na wynagrodzenia.

⁹ Wprowadzone ustawą z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wprowadzeniem świadczenia za długoletnią służbę (Dz.U. poz. 347).

¹⁰ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

¹¹ Tj. rezerwa nr 44 (sfinansowanie zakupu pojazdu do celów szkoleniowych, organizacji przez PSP szkoleń uprawniających strażaków ratowników OSP do kierowania pojazdami kat. C, szkolenia strażaków OSP przez PSP oraz na zakup niezbędnych materiałów, wyposażenia, sprzętu oraz usług związanych z organizacją przez komendy powiatowe/miejskie PSP następujących szkoleń: „Szkolenie podstawowe strażaków ratowników OSP” oraz „Szkolenie kierowców konserwatorów sprzętu ratowniczego OSP” oraz na sfinansowanie świadczeń na rzecz strażaków ratowników OSP – 767 tys. zł), rezerwa nr 59 (zakup samochodów pożarniczych przez Komendę Wojewódzką PSP w Olsztynie – 470 tys. zł).

¹² W 2022 r. było to 10 343,9 tys. zł, tj. 59% ogółu wydatków.

- 11 325,3 tys. zł stanowiły wydatki majątkowe (46,4% ogółu)¹³, dotyczące głównie zakupów inwestycyjnych w związku z realizacją zadań, na które Komenda otrzymała środki z rezerw celowych, w tym m.in. na zakup specjalistycznych samochodów i urządzeń ratowniczo-gaśniczych. Zaplanowane w budżecie KW PSP wydatki majątkowe zostały zrealizowane na poziomie 99,8%. Wzrost wydatków majątkowych o 4404,1 tys. zł (o 63,6%), w stosunku do 2022 r., związany był z otrzymaniem na realizację ww. zadań dodatkowych środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska.

W pierwotnym planie finansowym wydatki majątkowe zaplanowano na poziomie 3450 tys. zł, z przeznaczeniem na jedno zadanie tj. zakup samochodu specjalnego z drabiną. Zadanie to zrealizowano. W ciągu roku wprowadzono 12 nowych zadań o wartości 24 247 tys. zł (współfinansowanych z budżetu środków europejskich). Nie zrezygnowano z żadnego z zadań, a w ramach nich zakupiono: samochód do realizacji zadań z tytułu pozyskania prawa jazdy dla OSP, zasilacz awaryjny UPS do podtrzymania systemu łączności, siedem samochodów ratowniczo-gaśniczych, dziewięć średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego, sprzęt analityczny wykorzystujący metodę IMS (3 sztuki), sześć 10-osobowych namiotów z osprzętem, transporter kołowy przystosowany do poruszania się w trudno dostępnym terenie wraz z przyczepą do jego transportu, samochód wsparcia dekontaminacji podczas działań medycznych przy zagrożeniach czynnikiem CBRNE¹⁴, a także wykonano wyburzenie budynków ośrodka szkolenia KW PSP w miejscowości Tarczyny oraz projekt przebudowy budynków w miejscowości Tarczyny na potrzeby Centrum szkolenia PSP.

Wszystkie zaplanowane zadania inwestycyjne zostały zrealizowane w zakładanym zakresie, były uzasadnione, m.in. z punktu widzenia zadań realizowanych przez KW PSP.

- 280,1 tys. zł (1,1% ogółu)¹⁵ stanowiły świadczenia na rzecz osób fizycznych (wzrost w stosunku do 2022 r. o 50 tys. zł, tj. o 21,6 %), poniesione m.in. na dopłaty do wypoczynku dla funkcjonariuszy i ich rodzin oraz ekwiwalenty za remonty lokali mieszkalnych i ich wynajem. Zaplanowane w budżecie wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych zostały wykonane na poziomie 99,7% planowanych.

(dowód: akta kontroli str.11-12, 89-102)

1.1.3. Przeciętne zatrudnienie w 2023 r. w Komendzie, w przeliczeniu na pełne etaty, wynosiło 66 osób, w tym 14 członków korpusu służby cywilnej i 52 funkcjonariuszy. W porównaniu do 2022 r. zmniejszyło się ono o dwóch funkcjonariuszy. Wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników Komendy w 2023 r. wyniosły ogółem 8057,5 tys. zł¹⁶ i zostały zrealizowane w wysokościach nieprzekraczających kwot ustalonych w planie finansowym (po zmianach). Były one o 730,5 tys. zł wyższe niż w 2022 r., ze względu na wzrost uposażenia z tytułu wysługi lat funkcjonariuszy. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego pracownika w 2023 r. wyniosło 8089,33 zł i było wyższe o 12%

¹³ W 2022 r. było to 6921 tys. zł, tj. 39,6% ogółu wydatków.

¹⁴ Skrót (z ang.) oznaczający broń chemiczną, biologiczną, radiologiczną i nuklearną.

¹⁵ W 2022 r. było to 230,2 tys. zł, tj. 1,3% ogółu wydatków.

¹⁶ Wysokość wynagrodzeń osobowych oraz dodatkowe wynagrodzenia roczne.

niż w 2022 r. Wynagrodzenie funkcjonariuszy wyniosło 8587,8 zł¹⁷ (wzrost o 13%), a w grupie korpusu służby cywilnej 6237,96 zł (wzrost o 10%).

(dowód: akta kontroli str. 14-16)

W Komendzie w 2023 roku 22 funkcjonariuszy pobierało dodatek funkcyjny, w tym czterech¹⁸ mianowanych pierwszy raz na stanowiska kierownicze. W 2023 r. dodatki te zostały podwyższone 18 osobom, z których 15 – na podstawie decyzji Komendanta Wojewódzkiego (w kwotach od 50 zł do 3600 zł), a trzem – decyzjami Komendanta Głównego PSP (od 1505 zł do 1984 zł).

Spośród ww. 18 funkcjonariuszy, siedmiu¹⁹ z nich podwyższono (średnio o 2384 zł, tj. o 67%) dodatki funkcyjne bezpośrednio przed (sześć osób) lub po (jedna osoba) złożeniu przez nich wniosków o zwolnienie ze służby. Spośród tych siedmiu osób, czterem z nich, tj. Zastępcy Naczelnika Ośrodka Szkolenia oraz trzem Naczelnikom: Wydziału Organizacji i Nadzoru, Ośrodka Szkolenia, Wydziału Organizacji i Nadzoru i Wydziału Kontrolno-Rozpoznawczego – dodatki funkcyjne zostały podwyższone przez Komendanta Wojewódzkiego, w kwotach od 1700 zł do 3600 zł (podwyższenie dodatku funkcyjnego od 113,3% do 171,4%, tj. średnio o 147,6% tj. o 3805 zł). Osoby te w terminie od 3 do 20 dni od daty decyzji o zwiększeniu dodatku złożyły wnioski o zwolnienie ze służby.

W czterech decyzjach o podwyższeniu dodatków funkcyjnych osobom, które następnie złożyły wnioski o zwolnienie ze służby, Komendant Wojewódzki jako podstawę prawną podał § 8 ust. 4 pkt. 1-7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 września 2021 r. w sprawie uposażenia strażaków PSP²⁰, a uzasadnienie zawierało następujące zapisy:

- „w związku z dyspozycyjnością związaną z zajmowanym stanowiskiem i odpowiedzialnością za podejmowane decyzje służbowe oraz wzorową oceną wywiązywania się z obowiązków służbowych, wynikającą z terminowości i efektywności realizowanych czynności” – decyzje z: 4 stycznia 2023 r. oraz z 4 kwietnia 2023 r.;
- „w związku z dyspozycyjnością związaną z zajmowanym stanowiskiem i odpowiedzialnością za podejmowane decyzje służbowe oraz wzorową oceną wywiązywania się z obowiązków służbowych” – dwie decyzje z 2 listopada 2023 r.

Były Komendant Wojewódzki, który wydał ww. decyzje, wyjaśnił, że informacje o zamiarze przejścia wyżej wymienionych osób na zaopatrzenie emerytalne uzyskał z chwilą wpływu ich raportów skierowanych do Komendanta Głównego PSP o zwolnienie ze służby w Państwowej Straży Pożarnej. Podwyższenie dodatków odbywało się każdorazowo zgodnie z rozporządzeniem w sprawie uposażenia strażaków, co miało odzwierciedlenie w uzasadnieniach wydanych decyzji. Dodał, że wysokość dodatków funkcyjnych reguluje ww. rozporządzenie w sprawie uposażenia strażaków PSP, tj. strażakowi przyznaje się dodatek funkcyjny w miesięcznej stawce kwotowej do 75% oraz 70% (w zależności od zajmowanego stanowiska) sumy otrzymywanego uposażenia zasadniczego i dodatku za stopień.

¹⁷ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego funkcjonariusza w 2022 r. wyniosło 7610,43 zł.

¹⁸ Funkcjonariuszom tym nie podwyższono w 2023 r. kwoty dodatku funkcyjnego.

¹⁹ 100% funkcjonariuszy, którzy w 2023 r. złożyli wnioski o odejście ze służby skutkujące przejściem na emeryturę w roku 2023 oraz do końca marca 2024 r.

²⁰ Dz. U. poz. 1750, ze zm. (dalej: rozporządzenie ws. uposażenia strażaków).

Zdaniem NIK, powyższe przypadki (cztery) mogą wskazywać na nieprawidłowości w funkcjonującym systemie kontroli zarządczej, w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi. W sytuacji, gdy funkcjonariusze nie komunikują przełożonym z wyprzedzeniem zamiaru przejścia na emeryturę, nie jest możliwe prawidłowe (optymalne) przydzielanie zadań oraz długoterminowe rozłożenie (podział) pracy między funkcjonariuszy. Przełożony jest „zaskakiwany” przez podwładnych wnioskami o zwolnienie ze służby w celu przejścia na emeryturę. Z treści wyjaśnień złożonych przez byłego Komendanta Wojewódzkiego wynika bowiem, że informacje o zamiarze przejścia wyżej wymienionych osób na zaopatrzenie emerytalne uzyskał z chwilą wpływu ich raportów skierowanych do Komendanta Głównego PSP o zwolnienie ze służby w Państwowej Straży Pożarnej.

Pozostałym trzem funkcjonariuszom, tj. Komendantowi Wojewódzkiemu oraz dwóm jego zastępcom, podwyższenia dodatku funkcyjnego dokonał Komendant Główny PSP, w kwotach od 1505 zł do 1984 zł (wzrost od 22,8% do 37,3%, średnio o 31,7% tj. o 1823 zł). Osoby te także złożyły wnioski o zwolnienie ze służby, przy czym dwie w terminie 22 i 25 dni od daty decyzji o zwiększeniu dodatku, a jednemu z zastępców Komendanta Wojewódzkiego, Komendant Główny PSP podwyższył dodatek funkcyjny 28 dni po złożeniu przez niego wniosku o zwolnienie ze służby.

Komendant Główny PSP w decyzjach o podwyższeniu dodatków funkcyjnych Komendantowi Wojewódzkiemu i jego zastępcom powołał się na art. 87 ust. 1 pkt 4b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej²¹ oraz na § 8 ust. 4 rozporządzenia w sprawie uposażenia strażaków. W postanowieniach Komendant Główny nie podał dodatkowego uzasadnienia swoich decyzji.

W przypadku jedenastu osób pozostających na służbie, dodatki funkcyjne wzrosły w 2023 r. o kwoty od 50 zł do 362 zł, co stanowiło od 103% do 116,7% ich poprzedniej wysokości.

Skutkiem podwyższenia dodatku funkcyjnego siedmiu osobom, które złożyły wnioski o zwolnienie ze służby w 2023 r., było zwiększenie wydatków z budżetu Komendy²² na 2023 r. w kwocie 46,9 tys. zł, a w kolejnych latach, tj. w 2024 r. i 2025 r., skutkuje to wydatkowaniem wyższych kwot odpowiednio o: 132,1 tys. zł i 2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str.17-73)

W 2023 r. w Komendzie wydatki na wynagrodzenia bezosobowe (§ 4170) wyniosły 150,7 tys. zł i były wyższe o 3,9% niż w roku poprzednim (145,1 tys. zł). Zostały one wykonane w 100% w stosunku do kwot ujętych w ustawie budżetowej (po zmianach) na 2023 r. W 2023 r. sześć osób wykonywało zadania pomocnicze²³ w Komendzie na podstawie umów zlecenia. Poniesione w tym zakresie wydatki wyniosły 143,5 tys. zł (o 1,5% więcej niż w roku poprzednim).

(dowód: akta kontroli str. 11, 74-88)

1.1.4. Szczegółowym badaniem, pod kątem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności, objęto dokumentację dotyczącą 39 wydatków na łączną kwotę 11 706,1 tys. zł (48% ogółu wydatków). Próbę do badania wylosowano metodą monetarną²⁴ z zapisów konta 130 Rachunek bieżący za okres styczeń-grudzień 2023 r., po wyłączeniu wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz

²¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 127.

²² Kwoty (tj. obliczone dla 2023-2025) wynikające z wpływu wysokości podwyżki dodatku funkcyjnego na: wysokość uposażenia, wartość odprawy emerytalnej, ekwiwalentu za niewykorzystany urlop, dodatkowego wynagrodzenia rocznego, świadczenia rocznego wynikającego z art. 101 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej.

²³ Sprzątanie budynków i prace gospodarcze.

²⁴ Z prawdopodobieństwem wylosowania proporcjonalnym do wartości kwoty wydatków.

zapisów mniejszych niż 1 tys. zł. Wylosowaną próbę 26 wydatków na kwotę 11 553,1 tys. zł uzupełniono następnie 13 wydatkami dobranymi w sposób celowy, na kwotę 153 tys. zł. Badanie wykazało m.in., że wydatków dokonano zgodnie z planem finansowym na realizację zadań KW PSP, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie stwierdzono wydatków niecelowych oraz niegospodarnych, a także zapłaconych po terminie płatności.

(dowód: akta kontroli str. 262-281)

1.1.5. W 2023 r. w KW PSP przeprowadzono jedenaście postępowań o udzielenie zamówień publicznych o wartości przekraczającej 130 tys. zł. Szczegółowej analizie poddano jedno zamówienie, dobrane w sposób celowy²⁵, na realizację którego wydatkowano w 2023 r. 502,3 tys. zł. Zamówienie to dotyczyło zadania pn. „Zakup pojazdu do celów szkoleniowych”. Przeprowadzono je zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²⁶. Zostało ono przeprowadzone w trybie podstawowym²⁷, a z analizy jego dokumentacji wynikało m.in., że:

- było ono ujęte w planie postępowań o udzielenie zamówień, zamieszczonym w Biuletynie Zamówień Publicznych (dalej: BZP),
- prawidłowo określono rodzaj zamówienia, oszacowano jego wartość i zastosowano tryb podstawowy,
- złożono oświadczenia: o braku konfliktu interesów, o braku istnienia prawomocnego skazania (art. 56 ust. 5 i 6 upzp),
- przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informacje o złożonych ofertach,
- dokonano wyboru oferty najkorzystniejszej na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji warunków zamówienia (art. 204 w zw. z art. 266 upzp),
- terminowo zamieszczono w BZP ogłoszenie o wykonaniu umowy,
- umowa z wykonawcą została zrealizowana w sposób prawidłowy pod względem przedmiotu zamówienia²⁸, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy, zaś same zamówienia było celowe i służyło realizacji zadania KW PSP.

KW PSP, stosownie do wymogu art. 23 upzp, opublikowała 13 stycznia 2023 r. w BZP²⁹ oraz na stronie internetowej Plan postępowań o udzielenie zamówień na 2023 rok, który następnie aktualizowano. Plan ten zawierał informacje dotyczące: przedmiotu i rodzaju zamówienia, przewidywanego trybu lub innej procedury udzielenia zamówienia, orientacyjnej wartości zamówienia oraz przewidywanego terminu wszczęcia postępowania w ujęciu kwartalnym lub miesięcznym.

(akta kontroli str.376-397)

1.1.6. Zobowiązania Komendy na koniec 2023 r. wynosiły 768,8 tys. zł i były w całości niewymagalne³⁰. Dotyczyły one głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi, rocznych nagród (737,5 tys. zł), opłat za paliwo (9,97 tys. zł) oraz opłat za energię elektryczną (14,2 tys. zł). Zobowiązania Komendy na koniec 2023 r. były wyższe o 92,2 tys. zł (o 13,6%) od zobowiązań na 31 grudnia

²⁵ Tj. na podstawie rejestru postępowań, rejestru zawartych umów cywilnoprawnych oraz na podstawie planu postępowań o udzielenie zamówienia.

²⁶ Dz.U. z 2023 r. poz. 1605, dalej: upzp.

²⁷ Art. 275 pkt 1 upzp.

²⁸ Pojazd do celów szkoleniowych.

²⁹ Nr 2023/BZP 00029494/01/P.

³⁰ Na koniec poszczególnych miesięcy 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne (miesięczne Rb-28).

2022 r. W 2023 r. nie wystąpiły przypadki naliczenia i wypłacenia odsetek od nieterminowych płatności.

(akta kontroli str.103-127)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

1.2.1. Plan wydatków budżetu KW PSP został zwiększony w 2023 r. na podstawie sześciu decyzji Ministra Finansów, przyznających środki z rezerwy celowej budżetu środków europejskich nr 98 – POIIS "Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego" oraz POIIS „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap V” – o 16 372 tys. zł. W 2023 r. wydatki z budżetu środków europejskich zrealizowano w kwocie 16 372 tys. zł, co stanowiło 100% planowanych i 291,7% wykonanych w roku poprzednim. Zostały one poniesione w szczególności na zakup: średnich i ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych, samochodu wsparcia dekontaminacji, sprzętu analitycznego, namiotów do pracy drużyn i sztabu.

Badanie dokumentacji dotyczącej trzech ostatnich decyzji³¹ zwiększających plan wydatków na łączną kwotę 8724,7 tys. zł, tj. 53,3% zwiększeń z rezerwy celowej nr 98, wykazało m.in., że zapotrzebowanie na środki było celowe, a kwoty wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem. Wydatkowano je w 100% na dofinansowanie zadań wskazanych w decyzjach.

(dowód: akta kontroli str.13, 128-143, 157-260)

1.2.2. Szczegółową kontrolą objęto wydatki budżetu środków europejskich zrealizowane na łączną kwotę 6947,9 tys. zł³², co stanowiło 42,4% wydatków poniesionych w 2023 r. Skontrolowane wydatki zrealizowano prawidłowo, do wysokości określonej w planie finansowym. Zlecenia płatności do Banku Gospodarstwa Krajowego przekazywano we właściwych kwotach oraz w terminach umożliwiających ich realizację, przed upływem terminu płatności (wynikającego z dokumentów źródłowych). Osiągnięto założone wskaźniki produktu i rezultatu.

(dowód: akta kontroli str. 282-375)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie w 2023 r. przez KW PSP planu finansowego w zakresie budżetu państwa i budżetu środków europejskich. Zbadane wydatki Komendy (45,7% ogółu zrealizowanych) zostały poniesione m.in. z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych i były niezbędne dla realizacji jej zadań. Prawidłowo także wydatkowano środki z rezerwy celowej.

OBSZAR

2. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Komendę następujących rocznych sprawozdań za 2023 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),

³¹ Rezerwa nr 98 (projekty POIIS: „Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego” oraz „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap V”, trzy decyzje: z 9 października, 12 października i 30 listopada 2023 r.).

³² Operacje potwierdzone dokumentami wybranymi do badania współfinansowania krajowego z próby wydatków z budżetu państwa.

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach KW PSP były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo oraz prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały kontrolę prawidłowości ich sporządzania.

(akta kontroli str. 398-505)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe oraz sprawozdanie w zakresie operacji finansowych. Sporządzono je i przekazano dysponentowi części 85/28 – województwo warmińsko-mazurskie terminowo, a dane w nich zawarte wynikały z ewidencji księgowej.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³³ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

³³ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Olsztyn, dnia 21 marca 2024 r.

Kontroler
Hubert Sikorski
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor
z up.
Barbara Zajdel
Wicedyrektor

.....
podpis